

רע"פ 8095/17 - סמואל סטרוסטה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8095/17

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: סמואל סטרוסטה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 27.9.2017, בעפ"ג 6044-09-17, שניתן על ידי כב' השופטים: ר' בן-יוסף; א' קלמן ברום; ו-א' הימן

בשם המבקש: עו"ד מנחם רובינשטיין; עו"ד מורן סעדון

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים: ר' בן-יוסף; א' קלמן ברום; ו-א' הימן), בעפ"ג 6044-09-17, מיום 27.9.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' עוזיאל - סג"נ), בת"פ 7177-08-15, מיום 17.7.2017.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של החזקת סם מסוכן שלא לשימוש

עמוד 1

עצמי, לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים); יצור, הכנה והפקת סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים; והחזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן, לפי סעיף 10 לפקודת הסמים. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 26.7.2015, החזיק המבקש בביתו שבעיר חולון מספר רב של עציצים המכילים את צמח הקנבוס, במשקל כולל של 52.35 ק"ג נטו, וכן מספר רב של עציצים קטנים בספוגיות, המכילים את צמח הקנבוס במשקל 611.10 גרם נטו. בנוסף, החזיק המבקש כלים ומכשירים המשמשים לגידול סמים, לרבות בקבוקי דשן; מד טמפרטורה; משאבת מים; ספוגיות הנבטה; ואדניות הנבטה.

3. ביום 17.7.2017, גזר בית משפט השלום בתל אביב-יפו את דינו של המבקש. בבואו לקבוע את מתחם הענישה ההולם, עמד בית משפט השלום על הצורך ועל החשיבות שבמאבק נגד תופעת גידול הסמים בבתיים, והפיכתם למעבדות סם. בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, ציין בית משפט השלום, כי המבקש גידל בביתו צמח קנבוס בכמות משמעותית של כ-53 ק"ג, "כאשר סדרי גודל כאלה נדירים במחוזותינו", הגם שמשך הזמן שבמהלכו הופעלה מעבדת הסמים בדירתו של המבקש, לא צוין בכתב האישום. עם זאת, הוסיף בית משפט השלום, כי לא נעלמו מעיניו העובדות המצביעות על שימוש מאסיבי של המבקש בסמים מסוג קנאבוס, במשך שנים רבות, בניסיון לטפל בעצמו, "ונסיבה זו נלקחה על-ידי [בית משפט השלום] בשלב הנוכחי כאחד מהטעמים לביצוע העבירות, אם כי במידה מוגבלת למדי". על יסוד האמור, נקבע כי מתחם הענישה בעניינו של המבקש, ינוע בין 20 ל-32 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בהמשך, בחן בית משפט השלום אם קיימים שיקולי שיקום, המאפשרים סטייה לקולה מהמתחם שנקבע, בהתאם להוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1973 (להלן: חוק העונשין). בית המשפט ציין, בהקשר זה, כי הפרמטר העיקרי במסגרת שיקולי השיקום, היינו: אופיו של ההליך השיקומי, תוצאותיו, והפוטנציאל השיקומי - מתקיים בעניינו של המבקש, וזאת לנוכח ההליך הטיפולי הארוך והמוצלח שעבר ועובר המבקש, אשר סבל מהתמכרות ארוכת שנים לקנבוס. עם זאת, קבע בית משפט השלום, כי בשים לב לחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, הרי שניתן לחרוג לקולה מהמתחם שנקבע בעניינו של המבקש במידה מוגבלת יחסית, תוך הטלת עונש מאסר לריצוי בפועל, אשר משכו ייתן ביטוי לעקרון ההלימה.

לצורך קביעת עונשו של המבקש, נתן בית משפט השלום את דעתו לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, בנוסף להליך השיקומי שפורט לעיל. בית משפט השלום עמד, בהקשר זה, על נטילת האחריות מצידו של המבקש; על העובדה שהמבקש הוא כבן 45 שנים, ועומד לדין לראשונה בחייו; על העובדה שהמבקש היה נתון משך תקופה ארוכה תחת תנאים מגבילים; ועל נסיבותיו המורכבות של המבקש, עליהן עמד שירות המבחן, וכעולה מראיות ההגנה. בנוסף, התרשם בית משפט השלום, כי עונש מאסר עלול להשליך במידה מסוימת על מצבו המבקש, אשר זקוק לטיפול נפשי וסובל מתסמונת פוסט טראומטית. לאחר זאת, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 16 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירה בה הורשע או כל עבירה אחרת מסוג פשע, לפי פקודת הסמים; וקנס בסך 3,000 ₪, או 15 ימי מאסר תמורתו.

4. המבקש הגיש ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום, לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. בגדרי הערעור נטען, כי יש לקבל את המלצתו של שירות המבחן ולהטיל על המבקש צו מבחן בתוספת של"צ, או לחילופין, להקל בעונש המאסר בפועל שהושת עליו. ביום 27.9.2017, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, בקובעו כי לא נפלה כל שגגה בגזר דינו של בית משפט השלום. תחילה, עמד בית המשפט המחוזי על חומרתה של העבירה שעניינה החזקת סמים מסוכנים, שלא לצריכה עצמית. בית המשפט המחוזי ראה לבחון את גזר הדין שניתן בעניינו של המבקש, בשים לב לכך שמדובר במי שאין לו הרשעות קודמות; ומתוך הנחה כי הוא צורך סמים בשל היותו

הלום קרב בעקבות שירותו הצבאי. עם זאת, צוין כי המבקש הפעיל מעבדה בה הוא גידל כמויות עצומות של סמים, המיועדים לשיווק "ולהשחתת נפשות רבות". משכך נקבע, כי לא נפל משגה בגזר דינו של בית משפט השלום, "ובוודאי לא שגיאה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור". בית המשפט המחוזי הוסיף עוד, כי צדק בית משפט השלום, בכך שלא חרג באופן קיצוני ממתחם העונש ההולם, עד כדי אי הטלת מאסר בפועל על המבקש, "בוודאי לאור אי נטילת האחריות הלכה למעשה על ידי המערער [המבקש]".

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשת רשות הערעור שלפניי, משיג המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לטענת המבקש, הערכאות הקודמות פעלו בניגוד לפסיקתו של בית משפט זה, בכל הנוגע להפעלת סעיף 40ד לחוק העונשין, בעניינו. נטען, בהקשר זה, כי לאור תהליך שיקומו המוצלח של המבקש והתמדתו בתהליך זה, חרף היותו הלום קרב וסובל מפוסט-טראומה, ובשים לב לעברו הפלילי הנקי, היה מקום להימנעות מהשתת עונש מאסר על המבקש. עוד טען המבקש, כי הוא הודה במיוחס לו מיד עם מעצרו, ושיתף פעולה באופן מלא עם גורמי אכיפת החוק, באופן שעולה לכדי נטילת אחריות על מעשיו. המבקש הוסיף וטען, כי נוצר בעניינו "מעגל שוטה", שכן למרות שהסמים נועדו לצריכתו העצמית הוא הודה בהחזקת סם בכמות מסחרית, "מתוקף העובדה כי כמות המוגדרת ככזו בפקודת הסמים אכן נמצאה בחזקתו". עוד נטען, כי לא צוין בכתב האישום כי להחזקת הסמים נלוו סממנים אחרים, המעידים על סחר בסמים או על כוונה לסחור בסמים, והרשעתו בעבירות אלה נובעת מהחזקה המופיעה בפקודת הסמים, ובה הוא הודה "ככתבה וכלשוונה". לבסוף טען המבקש, בהסתמך על עמדתו של שירות המבחן, כי ענישה מחמירה עלולה לגרום לנסיגה במצבו, ולהוביל להתפתחות "משבר חריף, החמרה של התסמונת הפוסט טראומטית ופריצה של המצב הדכאוני". אשר על כן, התבקש בית משפט זה "ליתן רשות ערעור ולראות בבקשה זו כערעור לגופה".

דיון והכרעה

6. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 5512/17 אבו רטיוש נ' מדינת ישראל - הוועדה המקומית לתכנון ובניה (25.10.2017); 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, וכי מדובר בעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. עוד אציין, כי הבקשה שלפניי נסובה, כל כולה, על חומרת העונש שהושת על המבקש, ואשר אושר בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. בית משפט זה פסק, לא אחת, כי בקשות מסוג זה אינן מצדיקות, ככלל, מתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים, בהם עסקינן בסטייה קיצונית מרף הענישה הנהוג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 3085/17 פלוני נ' מדינת ישראל (13.6.2017); רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015)). בענייננו, ניכר כי עונשו של המבקש אינו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה, ובית משפט השלום אף חרג לקולה ממתחם הענישה ההולם בעניינו של המבקש, מטעמי שיקום. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

1. **למעלה מן הדרוש, אציין את זאת. לטעמי, העונש שהוטל על המבקש הינו ראוי ומאוזן, והוא מבטא התחשבות בכלל השיקולים לקולה שהועלו על ידו, לרבות אינטרס השיקום שהביא לסטייה לקולה מהמתחם. לא נעלמו**

מעניי, כמו גם מעיני הערכאות הקודמות, מאמציו של המבקש לשקם את עצמו, והתמדתי בהליך השיקום המוצלח שהוא עבר וממשיך ליטול בו חלק. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מחומרת העבירות שביצע המבקש, שעה שגידל במעבדת סמים, אשר פעלה מדירתו, צמחים מסוג קנאבוס במשקל של עשרות ק"ג. יצוין, כי המבקש ממשיך לטעון, חרף הרשעתו בדיון, כי מדובר בסמים לצריכתו העצמית, למרות הכמות הרבה במיוחד של הסם שנתפסה ברשותו. כפי שנקבע, לא אחת, האינטרס הנוגע לשיקומו של הנאשם משרת את החברה בכללותה, ואולם מדובר בשיקול אחד מבין מכלול השיקולים העומדים לנגד עיני בית המשפט (רע"פ 1370/17 אליהו נ' מדינת ישראל (20.4.2017); □ שימחייאב נ' מדינת ישראל (20.4.2016); □ אמסלם נ' מדינת ישראל (18.6.2015); □ עמר נ' מדינת ישראל (24.3.2015)). במקרה דנן, מצאו הערכאות הקודמות להתחשב בשיקולי השיקום בעניינו של המבקש, כמו גם בנסיבותיו האישיות המיוחדות, אך לא סברו, בצדק, כי החריגה ממתחם הענישה שנקבע בעניינו, מובילה לפטור מלא מעונש של מאסר לריצוי בפועל. כאמור, אף אני סבור כי אין בהליך השיקומי המוצלח בו מצוי המבקש, כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם הענישה, עד כדי ביטול עונש המאסר לריצוי בפועל שהושת עליו, להבדיל מהתחשבות בשיקול זה לצורך הקלה במשך תקופת המאסר, כפי שאכן נעשה.

2. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת, והמבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.11.2017, בהתאם לאמור בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 27.9.2017.

ניתנה היום, ו' בחשון התשע"ח (26.10.2017).

שׁוֹפֵט